

RETEN I ESBJERG
DOM

afsagt den 5. februar 2020

Sag BS-44057/2018-ESB

Part 1 ApS

(advokat Knud Sander)

mod

Part A ApS

(advokat Alexander Enevoldsen)

Denne afgørelse er truffet af Dommer 1 .

Sagens baggrund og parternes påstande

Sagen er anlagt den 13. november 2018. Sagen drejer sig om, hvorvidt sagsøgeren, Part 1 ApS (Part 1 ApS

), har et restkrav mod sagsøgte, Part A ApS (Part A ApS), for en nedbrydningsentreprise på ejendommen beliggende Adresse 1, By 1, samt om Part A ApS har et selvstændigt krav mod Part 1 ApS .

Spørgsmålet om, hvorvidt parterne har vedtaget AB 92, herunder § 47 om voldgift, er udskilt til særskilt afgørelse.

Part 1 ApS har nedlagt påstand om, at sagen fremmes til realitetsbehandling.

Part A ApS har påstået afvisning.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a.

Oplysningerne i sagen

I udbudsmateriale af 22. januar 2018, som [Part A ApS] sendte til [Part 1 ApS] med en mail 23. januar 2018 står

" ...

2. AB 92/BETINGELSER

AB92 er gældende for entreprisen.

..."

I mailen opfordrede [Part A ApS] under henvisning til arbejdsbeskrivelsen og tilbudslisten [Part 1 ApS] til at afgive tilbud.

Den 15. februar 2018 sendte [Part 1 ApS] pr. mail et tilbud på entreprisen. I mailen står:

" ...

Fast pris ekskl. Moms kr. 1.100.000,-

I prisen er ikke opfyld kælder efter nedbrydning.
Bygherre står selv for afbrydelse af el, vand og varme.

Miljøsanering af fabrikshal ifølge miljørapport, inkl. Deponi affald.

Fast pris ekskl. Moms kr. 831.000,-

..."

Med håndskrift er anført "1875000,-"

Den 9. marts 2018 sendte [Part A ApS] en mail til [Part 1 ApS] vedhæftet en nedbrydningsaftale og et rettelsesblad. I mailen står

" ...

Iht. aftale vedlagt entreprisekontrakt og billede med felter for boreprøver.

..."

I entreprisekontrakten er parterne indledningsvist anført som [Part A ApS], som bygherre, og [Part 1 ApS], som entreprenør. Herefter står:

"... entreprisekontrakt vedrørende sanering og nedbrydning af dele af
 Adresse 1, By 1 ...

1. Omfang

Entreprenøren påtager sig at præstere alle arbejder og leverancer jævnfør udbudsmaterialet, herunder total miljøsanering og nedbrydning, inkl. sortering, bortkørsel og deponering.

2. Grundlag

Entreprisen skal udføres og afregnes i overensstemmelse med følgende dokumenter:

- a. Nærværende entreprisekontrakt
- b. Bygherrens materiale omfattende dokumenter i h.t. udbudsbrevet dateret 2018-01-22, samt tilhørende rettelsesblad nr. 1, dateret 2018-03-02 med bilag: Kort over 42 områder for jordprøveudgravning.
- c. Udfyldt tilbudsliste, dateret 2018-01-22.

Den anførte entreprisenummer er til fuld og endelig afregning for Entreprenørens samlede udførelse af opgaven. Entreprenøren er således indforstået med opgavens samlede omfang, kompleksitet og varighed, således at enhver risiko for yderligere uforudsete fund, hindringer og uklarheder i øvrigt, er indkalkuleret i entreprisenummeren og Entreprenørens pris dermed afgivet med denne klare forudsætning. ...

...

3. Entreprisenummer

Total entreprisenummer, excl. moms kr. 1.875.000,00
 ..."

I slutningen af kontrakten er som underskrivere med maskinskrift anført "
 Virksomhed 1 ApS" og "Part 1 ApS".

Der er fremlagt et eksemplar af kontrakten, der er underskrevet af Vidne 1 (V1)
 og påført Part 1 ApS' firmastempel. Over underskriften står
 "Dato: 7.5.2018"

Under hovedforhandlingen er der forevist en mail af 7. maj 2018, hvormed
 Part 1 ApS har fremsendt den underskrevne kontrakt til Part A ApS.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af [V1], [Vidne 2 (V2)], [Vidne 3 (V3)] og [Vidne 4 (V4)].

[V1] har forklaret, at han og hans bror [V3] i 25 år har drevet en vognmands-, nedbrydnings- og entreprenørvirksomhed. 90% af deres arbejde vedrører nedbrydning. Det kræver ikke kurser eller anden uddannelse at foretage nedbrydning. Man skal have tilladelse, hvis man modtager materiale, og de har en vognmandstilladelse.

Da han havde modtaget mailen af 23. januar 2018 kontaktede han [V2] og sagde, at de gerne ville give tilbud.

[V2] og han havde et møde, hvor de gennemgik, hvad der skulle ske på stedet. Det var inden, de afgav tilbud. De talte ikke om AB 92. Han fik nogle screeningsrapporter.

Han kontaktede efter mødet [V4] fra Aktiv Miljø. De lavede sammen en pris, som [V1] sendte til [V2]. [V2] ringede derefter og sagde, at de skulle holdes et fælles møde, hvor [V4] skulle med. Det kan godt passe, at de holdt mødet omkring den 2. marts 2018. [V2] ønskede en lavere pris. [V4] slog lidt af på sin pris, og [V1] aftalte med [V2], at han gravede de 42 huller til jordprøveudtagning uden beregning. De blev enige om en pris på i alt 1.875.000 kr.

Han har modtaget mailen af 9. marts 2018, ekstrakten side 125, med entreprisekontrakten. Han ringede til [V2] og aftalte med ham, hvornår de skulle grave hullerne. Han sagde ikke, at han ikke ville underskrive på entreprisekontrakten. De snakkede slet ikke om kontrakten.

[V2] sagde til mødet, der blev holdt omkring den 2. marts 2018, at de skulle i gang så hurtigt som muligt. [V1] spurgte [V4], hvornår han kunne starte, da [V4] skulle udføre sit arbejde, inden [Part 1 ApS] kunne lave deres. [V4] ville gå i gang i løbet af ca. 1 uge-14 dage. [V4] skulle hugge fliser og klinker af, sandblæse og udføre alt miljøarbejdet.

[V4] gik i gang og blev færdig med den ene del af hallen. Men arbejdet gik herefter i stå, da der var en kran, som ikke var pillet ned, og der var en masse skrammel, som ikke var fjernet. De ringede til [V2] og sagde, at han skulle få det væk.

Han holdt herefter sammen med sin bror [V3] et møde med [V2] på stedet, hvor de gennemgik, hvad der skulle fjernes. Det var en torsdag. Det var inden,

kranen blev fjernet, og dermed før den 10. april 2018, jf. bilag 9, ekstraktens side 130. Der blev ikke talt om, at entreprisekontrakten ikke var underskrevet.

Han fik om lørdagen to mand til at afdække en gavl ind til et fitnesscenter, så de kunne komme i gang med at sandblæse. V2 skaffede en lift til det. Fitnesscentret havde klaget over støvgener. Part 1 ApS havde egentlig ikke noget at gøre med det, men han gjorde det for at være flink.

V4 fra Aktiv Miljø spurgte, hvad han skulle gøre med sin regning. V1 sagde, at han kunne sende den direkte til V2. V1 følte et eller andet sted, at V4 selv havde handlet af med V2. V4 fortalte, at han havde fået at vide, at regningen skulle gå gennem Part 1 ApS. V1 sagde, at han så måtte sende sin faktura til ham. Han skyndte sig derfor selv at sende aconto fakturaen af 17. maj 2018, ekstrakten side 135, til V2. Men V2 ville ikke betale fakturaen. Han ringede og sagde, at fakturaen skulle laves om til et andet navn, og at han ikke ville betale den, fordi V1 ikke havde skrevet under på en kontrakt. V1 sagde, at de ikke havde aftalt en kontrakt. V1 havde ikke reageret på, at han havde fået tilsendt kontrakten pr. mail. Han reagerede først, da V2 sagde, at han ikke ville betale, før V1 havde underskrevet kontrakten. V2 sagde yderligere, at deres aconto pris var for høj i forhold til det, som de havde brækket ned.

V1 skrev under på entreprisekontrakten for at få V2 til at betale, da Aktiv Miljø skulle have sin betaling. Han sendte den underskrevne entrepriseaftale sammen med fakturaen. Han har ikke fået en kontrakt retur, som var underskrevet af V2.

V1 underskrev kontrakten den 17. maj 2018 samtidig med, at han lavede fakturaen om til det andet navn. Det er hans kontordame, der har skrevet datoen den 7. maj 2018. Han sagde til hende, at der måtte være kommet et eller andet, da V2 ikke ville betale. Hun var derfor inde at rode i sagen og fandt kontrakten frem og skrev en dato.

V2 betalte kun 900.000 kr. Hansagde ikke, hvorfor fakturaen skulle ændres. Han sagde bare, at pengene skulle betales fra en anden kasse. V1 bed ikke mærke i det. De ringede herefter ikke sammen mere, da de blev gale på hinanden under samtalen.

Part 1 ApS fortsatte deres arbejde. Han hilste på V2 en gang imellem ude på stedet, men han snakkede ikke med ham, da V2 havde svinet ham til i telefonen den 17. maj 2018.

Fakturaen på 337.500 kr. af 11. juni 2018, ekstrakten side 321, blev betalt. De sendte vist en rykker, hvorefter V2 sendte en mail om, at der var sket en fejl med banken. Det accepterede de.

De ringede en gang imellem til V2, fordi de flyttede rundt på en skiltepylon. De flyttede rundt på den 1.000 gange. De bad derfor om at få den flyttet. Der skete ikke noget, og folkene ringede til V1 og sagde, at de ikke kunne blive ved med at flytte rundt på den. Den blev på et tidspunkt beskadiget og smidt over i en hæk. Han rykkede også V2 vedrørende en transformatorstation.

Foreholdt mailkorrespondancen, ekstrakten side 152-155, har han forklaret, at han ikke reagerede på V2's mail af 6. og 15. august 2018. De måtte jo acceptere, at der var en, der var på ferie. Foreholdt sin mail den 16. august 2018 har han forklaret, at han aldrig havde haft kontakt med rådgiveren fra Rambøll.

V1 svarede ikke på V2's mail af 10. september 2018.

Det er meget sjældent, at de arbejder efter AB 92. De udfører normalt regningsarbejde. Hvis entrepriseresummerne er over 100.000 kr., så sender de en aconto afregning.

Screeningstesten er miljørapporten. Foreholdt ekstrakten side 53 og 54, har han forklaret, at han ikke havde noget med miljørapporten at gøre. Han videresendte hele miljørapporten til V4. V1 havde udbudsmaterialet i hænde og videresendte det. V4 ringede sagde, at det kunne de ikke udfylde, for så ville det blive for dyrt for ham. V1 sagde, at V4 skulle ringe og sige det til V2. V4 ringede til V2. Det var derfor, de blev indkaldt til et møde sammen den 9. marts 2018. De drøftede på dette møde kun prisen, som V2 ville have banket længere ned end deres bud.

V1 fik nedbrydningstilladelsen fra Esbjerg Kommune, ekstrakten side 106, sendt på mail. Han kunne ikke søge nedrivningstilladelse, da den skal søges af bygningens ejer.

Det er hans underskrift på entreprisekontrakten side 134. Han tænkte ikke, da han underskrev, at han accepterede vilkårene, da V2 tvang ham til at skrive under, da han ellers ikke ville betale. V4 havde sendt en regning på 1 mio. kr., som Part 1 ApS skulle betale, da V4 ellers ikke længere ville arbejde for dem. V1 følte sig derfor tvunget. Det var på det tidspunkt, at V2 og han blev gale på hinanden i telefonen. V2 krævede, at V1 skrev under på entreprisekontrakten, men V1 sagde, at den kontrakt havde de slet ikke talt om. V2 sagde også, at de ikke havde brækket nok ned.

Det var den 17. maj 2018, at V2 og han talte sammen. I sin mail af 1. juni 2018, ekstrakten side 137, skrev han, at han nok skulle få sin bogholder til at lave om på firmanavnet. Det var den 17. maj 2018, at V2 havde sagt det i telefonen, at navnet skulle laves om. Han ændrede navnet på faktura den 17. maj 2018. Forespurgt, hvorfor han så har skrevet den 1. juni 2018, at han nok skulle lave den om, og at fakturaen dateret den 17. maj 2018, ekstrakten side 135, er stilet til Part A ApS, har han forklaret, at navnet på fakturaen af 17. maj 2018 blev ændret til Virksomhed 1 ApS. Foreholdt, at kontrakten er dateret den 7. maj 2018, og at han har skrevet den 1. juni 2018, at han ville ændre navnet på fakturaen, har han forklaret, at V2 skrev til ham den 31. maj 2018, ekstrakten side 137, og bad ham ændre navnet på fakturaen. V2 modtog fakturaen den 17. maj 2018, og det var derefter de ringede sammen og kom op at diskutere.

Det skal nok passe, at han modtog entreprisekontrakten med mailen af 9. marts 2018, ekstrakten side 125. Der var også jordprøver med denne mail. De gik herefter i gang. De var langt fremme med arbejdet, da han sendte fakturaen af 17. maj 2018.

Han gjorde ikke indsigelse mod kontrakten, da han fik den tilsendt med mailen af 9. marts 2018. Han ringede til V2 og sagde, at de ville lave en aftale med ham, der skulle komme og tage jordprøverne. Da den pågældende kom, var de ovre og grave de 42 huller.

Han fik tilsendt udbudsmaterialet den 23. januar 2018 med en nedrivningstilladelse, som han kikkede kort på. Han sendte miljørapporten videre til V4. De holdt et møde den 2. marts 2018. Den 9. marts 2018 fik han tilsendt entreprisekontrakten. Han gjorde ikke indsigelse mod kontrakten, men gravede hullerne til brug for jordprøverne.

Han mener, at V2 må have forstået, at arbejdet ikke blev udført på baggrund af udbudsmaterialet. V2 spurgte overhovedet ikke til det, da de holdt mødet den 2. marts 2018. De havde ikke udfyldt noget. Det eneste som V1 havde med til mødet var sin egen mail af 15. februar 2018, hvor han havde afgivet tilbud. Han skrev derfor beløbet "1.875.000,-", som de var blevet enige om, på den med håndskrift.

De brugte ikke de data, som var i udbudsmaterialet, til noget. De bruger ikke nedrivningstilladelsen, men den skal være der, for ellers må de ikke rive bygningen ned. Han sendte miljørapporten til V4.

Han gjorde ikke noget ved kontrakten. Han underskrev først kontrakten den 17. maj 2018, da V2 ellers ikke ville betale. V2 fik kontrakten den 17. maj 2018 sammen med fakturaen.

Han kan ikke huske, hvornår de blev færdige med arbejdet. Arbejdet gik i stå på grund af en transformatorstation, som de ikke havde helt styr på. De må ikke blotlægge en transformatorstation på grund af vejr og vind. Det var omkring uge 27 eller 28. De havde rykket og rykket. V2 kunne ikke blive enig med Hjerting Strøm, der havde transformatorstationen, og bagefter skulle det i udbud, hvem der skulle nedgrave et kabel.

Han gjorde ikke skriftlig indsigelse mod kontrakten inden den 16. august 2018, ekstraktens side 151. Det var efter, at de var færdige. V2 begyndte at sige, at de ikke var færdige. V2 fik en regning på noget afbrydelse. Han havde ringet og bedt om, at Part 1 ApS skulle sørge for at afbryde. Forsyningen sagde imidlertid, at Part 1 ApS ikke måtte afbryde fjernvarmeforsyningen til tredjemand. Forsyningen gjorde det derfor selv.

V1 har ikke bedt om tidsforlængelse - heller ikke i forbindelse med kranen, der skulle fjernes. V2 sagde på mødet i marts 2018, at de skulle se at komme i gang. Foreholdt, at der står i kontrakten, ekstrakten side 134, at arbejdet skulle påbegyndes i uge 11 og afsluttes i uge 17 2018, har han forklaret, at han ikke kan holde for, at V2 ikke var blevet enig med værket. De udførte planering. Der var mange store huller. Ved hver pæl var der et fundament med et hul på 2x2 m. De har ikke indsendt kvalitetssikringsmateriale.

V1 har supplerende og foreholdt, at der i kontraktens indledning, ekstrakten side 133, står Part A ApS og på side 134 står Virksomhed 1 ApS forklaret, at han ikke spurgte V2, hvorfor det ikke var samme navn. V2 har, som han har forklaret, tvunget ham til at skrive under. Foreholdt sin mail af 1. juni 2018, hvor han har skrevet, at han nok skal få sin bogholder til at lave om på firmanavnet, har han forklaret, at han ikke havde problemer med at ændre navnet på fakturaen. Han ville gerne have betaling for sit arbejde, og han var ligeglad med hvilken kasse pengene kom fra.

V3 har forklaret, at han ikke har haft noget med det papirmæssige at gøre. Han har sammen med sin bror været med til et møde med V2, da arbejdet blev stoppet, fordi der trængte støv ind i et fitnesscenter. De talte ikke om, at der ikke var underskrevet en kontrakt. Det var inden, kranen blev pillet ned. De havde sandblæst den ene hal, men arbejdet stoppede på grund af støvet. Der blev ikke talt om kontrakt. De gik rundt på stedet en times tid.

Han kører gravemaskine. Han kan ikke huske, hvornår de startede arbejdet. Han kom først ind i billedet, da de var begyndt at sandblæse. V1 sagde, at de var nødt til at køre derud. V2 havde ringet og sagt, at der var klaget over støv. De var startet i første hal. Der lå ting over alt i den bageste del. Der var sat skillevægge op af nogle polakker. De skulle skære to stykker jern fri, så de kun-

ne komme til at dække det sidste. Det gjorde han og V1. De blev enige om få tættest støvvæggen ordentlig. De lånte en lift af V2 og hentede noget støvplastik, som polakkerne skummede i weekenden. Mandag morgen gik de i gang med at rydde op med en maskine. Han kan ikke huske, hvornår de var færdige med entreprisen, da de havde måttet vente på transformatoren, da de skulle lægge kablet om. Der var også ferie, for V2 sagde, at han ikke kunne få fat på en landmåler på grund af ferie. De skulle måle ud, hvor bygningen skulle slutte. Der var en betonplade, som der skulle lægges asfalt på. De blev færdige. Han var dog kommet til at rykke for meget asfalt op. Det brokkede V2 sig over, og det er blevet rettet. Der blev ikke holdt en afleveringsforretning.

V2 har forklaret, at han ejer ejendommen Adresse 1 og har udviklet den fra at være en fabrik til at være et sundhedshus. Formålet med entreprisen var at rive bygningen ned, så sundhedshuset kunne opføres. Resten af grunden skulle bruges til byggegrunde og parkeringsplads til sundhedshuset.

Udbudsmaterialet blev lavet af Person 1 fra Rambøll. Det var en stor opgave, som V2 ville være sikker på blev gjort rigtigt. Når en gammel maskinfabrik skal nedrives, er der særlige miljøkrav til at få undersøgt, hvad der er under fabrikken, og hvad der er i jorden omkring den. Det overraskede ham meget, at arbejdet var så omfangsrigt og bekosteligt. Han ville være meget påpasselige med at overholde miljøkravene.

AB 92 skulle anvendes, da hans rådgiver sagde, at AB 92 bedst underbyggede en sådan entreprise juridisk, hvis der skulle komme problemer, og beskrev reglerne for entreprisen. Rambøll sagde, at det var helt standardmæssigt at aftale AB 92. Han betalte Rambøll ca. 65.000 kr. for at lave udbudsmaterialet. Han kan ikke huske, om det var ekskl. moms. Han anvendte udbudsmaterialet til at indhente tilbud fra 3 entreprenører blandt andet Part 1 ApS, jf. udbudsbrevet pkt. 1.2. Han havde talt med V1 året tidligere. Han bad dengang ham og en anden entreprenør, Virksomhed 2 A/S, om at give et "slag på tasken", da han forudså, at det blev en meget stor entreprise. Den 23. januar 2018, ekstrakten side 52, opfordrede han Part 1 ApS til at afgive tilbud. Han vedlagde udbudsmaterialet og en tilbudsliste. Han forudsatte naturligvis, at udbudsmaterialet skulle finde anvendelse.

Han modtog tilbuddet af 15. februar 2018, ekstrakten side 51. Han mener, at de havde været ude at kikke på grunden i tiden mellem den 23. januar og den 15. februar.

Da han havde modtaget tilbuddet, bad han om et møde med V1. Den samlede tilbudssum var over 2 mio. kr. inkl. moms. Han bad V1 om at prøve at reducere prisen. Han sagde på mødet, at arbejdet selvfølgelig skulle udføres på basis af det materiale, de betingelser og de beskrivelser, der var fremsendt, ekstrak-

ten side 53 og frem. Han mener også, at han ganske sikkert på mødet sagde, at de ting, der ikke var omfattet af **Part 1 ApS'** tilbud af 15. februar 2018, ekstrakten side 51, skulle med. Han sagde, at han ikke kunne tage sig af forholdet om kælder, da det skulle være omfattet af den samlede pris. Han havde ikke forstand på nedbrydning, og han ville ikke tage nogle risici. **Part 1 ApS** måtte derfor stå for det hele. Miljørapporten var sendt til dem sammen med mailen med opfordringen til at afgive tilbud. I mødet deltog **V1** og **V4**. De blev på mødet enige om prisen, og at det var udbudsvilkårene, der skulle gælde.

Han sendte efterfølgende den 9. marts 2018 entreprisekontrakten til underskrift, ekstrakten side 125. Han kan ikke huske, om han aftalte med **V1**, at han ville sende entreprisekontrakten til underskrift, men det fremgår af udbudsmaterialet, at der ville blive fremsendt en entreprisekontrakt.

Han gennemgik efter mødet tilbuddene med Rambøll, og det var på det grundlag, at han fremsendte kontrakten til **Part 1 ApS**. Han sendte den med sin mail af 9. marts 2018. Mailens emne var "Entreprisekontrakt incl. rettelsesblad". Der var vedhæftet pdf filer med "Nedbrydnings aftale **Part 1 ApS** marts 2018" og "Nedbrydnings aftale 2018" og "Rettelsesblad af marts 2018" samt en pdf med et nummer; det var et kort vedlagt entrepriseaftalen, som var skannet ind. Han skrev til **V1**, at "Iht. aftale vedlagt entreprisekontrakt og billede med felter for jordprøver."

Han er helt sikker på, at han modtog den underskrevne kontrakt med en mail af 7. maj 2018. Da han modtog den, opfattede han det naturligvis som en bekræftelse på det, som de allerede havde aftalt. **Part 1 ApS** havde påbegyndt deres arbejde inden den 7. maj 2018. Han mener, at de begyndte sidst i marts eller i begyndelsen af april.

Han havde ikke, inden han modtog den underskrevne kontrakt, presset **V1** med, at han ikke ville betale, hvis kontrakten ikke blev underskrevet. Han havde rykket for underskrivelsen telefonisk en eller to gange.

Han fik en regning den 17. maj 2018. Den lød på 1.500.000 kr. inkl. moms, ekstrakten side 135. Beløbet var korrekt i forhold til det aftalte, men fakturaen var udstedt til **Part A ApS**, og han ville meget gerne i stedet have den udstedt til **Virksomhed 1 ApS**. Det bad han sidst i maj **V1** om at ændre, og det gjorde **V1**. Det er reelt **Virksomhed 1 ApS**, der ejer ejendommen og stod for nedrivningsentreprisen. Det skyldtes også, at **Part A ApS** i modsætning til **Virksomhed 1 ApS** ikke er momsregistreret. Det var hele tiden planen, at det var **Virksomhed 1 ApS**, der skulle stå for det. Rambøll havde brugt navnet **Part A ApS** i udbudsmaterialet, da de havde taget navnet fra hans mailadresse.

Han husker det sådan, at der ikke rigtig skete noget. Han ringede til V1 og spurgte, hvornår de gik i gang. V1 sagde, at V4 skulle til at lave sandblæsningsarbejdet og pille fliser ned. De ville først gå i gang med det i kælderen. V1 sagde, at de måtte se at få det sat i gang, og de gik i gang kort efter. V2 forventede, at arbejdet var færdigt i uge 17, som anført i kontrakten. Han har ikke modtaget anmodninger om tidsforlængelse.

Bygningen står der ikke mere, men han synes, at der mangler ordentlig planering af et areal. De har efterfølgende for egen regning måttet planere for nogle af grundejerne, som klagede over, at arealet ikke var plant. De har også selv måttet fjerne noget forurenede jord, som skulle deponeres. Han har modtaget en lang rapport fra V1 angående alle de certifikater, som de har sendt ind efter, at de har fået foretaget miljøundersøgelser.

Han har hele tiden opfattet det sådan, at Part 1 ApS accepterede at udføre arbejdet i henhold til kontrakten, herunder i henhold til AB 92. Det var en klar forudsætning for ham, da han ikke har forstand på nedrivningsarbejde og skulle sikre sig, at det blev gjort ordentligt. Det var ikke mindst på baggrund af de anbefalinger, som han havde fået fra Rambøll. Part 1 ApS gjorde ikke indsigelser mod udbudsbetingelserne eller det materiale, som de havde fået fremsendt. De sagde, at det var omfattende, og det bekræftede han. De sagde ikke, at de ikke ville skrive under, og han modtog den underskrevne kontrakt.

På mødet i begyndelsen af marts, hvor de forhandlede pris, drøftede de ikke specifikt AB 92; men han sagde, at udbudsmaterialet var gældende. Tilbudslisten, som der er henvist til i entreprisekontraktens pkt. 2. c., ekstrakten side 133, ønskede V1 ikke at udfylde. Den er med i kontrakten alligevel, da det er den standard, der blev udarbejdet, da de lavede udbudsmaterialet. Der er ikke lavet en udfyldt tilbudsliste, som anført i pkt. c. Det har han ikke gjort noget ved. De drøftede på mødet, at det var vigtigt, at det indeholdt alle de fornødne punkter, og det sagde V1, at det gjorde. V1 sagde, at det var besværligt for dem, at udfylde tilbudslisten. Det er derfor ikke korrekt, når det står i entreprisekontrakten, at tilbudslisten skulle udfyldes, men det er med, da det er en standardkontrakt.

Foreholdt, at der i kontraktens indledning på ekstrakten side 133 er anført, at bygherren er Part A ApS, men at det til sidst på side 134 er anført, at det er Virksomhed 1 ApS, har han forklaret, at selvom der står Part A ApS i kontrakten, så har han hele tiden gerne ville have, at det var Virksomhed 1 ApS. Der står i kontrakten, at bygherren er Part A ApS, men han ønskede, at fakturaerne blev sendt til Virksomhed 1 ApS som ejede bygningerne og skulle have dem revet ned.

Han mener, at han modtog en mail den 7. maj 2018 med entreprisekontrakten. Der var ikke en regning med, da han modtog den. Han havde ringet og rykket for den et par gange forud for den 7. maj 2018. Han har ikke selv underskrevet entreprisekontrakten, da han er forpligtet af den, da han har sendt den frem, og modparten er forpligtet af sin underskrift. Foreholdt, at det i kontrakten, ekstrakten side 134, er anført, at den skal underskrives i to eksemplarer, har han forklaret, at det er hans sædvanlige fremgangsmåde ikke selv at underskrive kontrakter, da han mener, at han er bundet af kontrakten, når han har udarbejdet den og fremsendt den til modparten. Modparten er bundet ved sin underskrift. Kontraktens pkt. 8 om to eksemplarer er sat ind, da kontrakten er fremsendt pr. mail til V1. V1 havde derfor et eksemplar, og når V2 havde modtaget kontrakten retur underskrevet, så havde han også et eksemplar.

Han ønskede at faktura 17803 af 17. maj 2018, ekstrakten side 135, skulle ændres fra Part A ApS til Virksomhed 1 ApS, da det var Virksomhed 1 ApS, der ejede bygningerne. Han så det ikke som et problem, hvis parterne var enige om, at det skulle ændres. Han mener ikke, at det er en ændring af kontrakten, da Part A ApS og Virksomhed 1 ApS har samme ejer. Det er dog korrekt, at holdingselskabet ejer ejendomsselskabet.

Mødet den 2. marts 2018, der blev holdt inden, han sendte kontrakten den 9. marts 2018, tog nok ca. 1-1½ time. Derefter havde han et møde med Rambøll for at sikre, at entreprisekontrakten var lavet rigtigt. Dette møde havde ikke noget med Part 1 ApS at gøre. Rambøll er V2's rådgiver.

Det var oprindeligt meningen, at Virksomhed 1 ApS skulle have været kontraktpart. Han kan ikke forklare, hvorfor der i kontraktens indledning står Part A ApS, men Virksomhed 1 ApS ved underskriften. Han mener, at det efter materialet må være Part A ApS, der er forpligtet og skal betale. Det er det også under alle omstændigheder.

V4 har forklaret, at han har et miljøfirma, Aktiv Miljø Service, der fjerner miljøfarligt affald, inden bygninger kan blive brækket ned. Han har ca. 40 ansatte.

På Adresse 1 skulle de fjerne pcb- og blyholdig maling og pcbholdige fuger. Han arbejder meget sammen med Part 1 ApS. Han blev kontaktet af V1 og fik miljørapporten, ekstrakten side 53. Han så her ud fra, hvad det drejede sig om. Det har stor betydning for prisen, om det er forurenede affald eller miljøfarligt affald. Miljørapporten viser, hvad der skal fjernes. Han fik materialet fra V1. Det blev sendt fra Part 1 ApS. Han ordnede alt det med miljø for dem.

De forsøgte at finde en pris. Det kan godt passe, at hans oprindelige pris var 831.800 kr. plus moms. Han havde inden, han afgav den, været på ejendommen. V2 viste ham rundt.

V1 og han blev bedt om at komme til et møde i marts. Han mener, at det var den 2. marts 2018. Der var ham, V2 og V1, der deltog i mødet. Han sagde, at hvis de skulle køre efter Rambølls udbudsmateriale, så blev det dyrere. Han vil derfor gerne lave en fast pris på miljøarbejdet uden at skulle tage hensyn til udbudsmaterialet. Rambøll havde listet nogle mængder op, hvis de skulle køre efter de mængder, så skulle de bagefter bruge en mand en hel uge til at måle op. Han sagde til V2, at det ville blive alt for dyrt. De kunne give en fast pris på arbejdet og køre efter det. Det var V2 indforstået med

Han har ikke bidt mærke i noget med AB 92 i udbudsmaterialet. Foreholdt udbudsmateriales pkt. 2., ekstrakten side 57, har han forklaret, at det har han ikke været inde over. Forespurgt om han har haft materialet, har han forklaret, at han har haft de mængder, der er listet op i tilbudslisten, ekstrakten side 122-124. Han har kikket på de mængder, der er blevet målt op. Han prøvede ud fra det, som han kunne se, og ud fra de mængder, der var skønnet, at vurdere en pris, som de kunne stå inde for, uanset om der var 10 % mere eller mindre.

De drøftede ikke på mødet den 2. marts 2018, at AB 92 skulle være gældende, eller at udbudsbetingelserne skulle være gældende. V4 og V1 talte lidt sammen, og derefter reducerede de prisen med et eller andet beløb. Han har ikke set V1's oprindelige tilbud, ekstrakten side 51.

Der blev ikke drøftet nogle forbehold fra V1's side på mødet. De var rundt at se. Der var noget snak om en transformator, der skulle være lukket ned i forvejen. Men ellers mener han ikke, at der var noget. Mødet tog ca. ½- 1 time. Han kan ikke huske, at der blev talt om, at der skulle sendes en kontrakt. Han havde en aftale med V1 om en fast pris. V2 hørte på det og var med på, at der ikke skulle udfyldes tilbudsliste. Der er heller ikke efterfølgende blevet målt op. De talte ikke om kontraktvilkår.

De startede den 10.-11. marts 2018. Det var en aftale, at de kunne starte op i kælderen, hvis de ville. Der var en mur, der skulle færdiggøres, og nogle paller, der skulle ryddes, inden de kunne gå i gang med sandblæsningen, men kælderen var et afgrænset område, hvor de godt kunne starte. Han har ikke været med til senere drøftelser med V2.

Han sendte sin regning til Part 1 ApS den 14. maj 2017. Den lød på 800.000 kr. plus moms, i alt 1 mio. kr.

Han har ikke indgået en entreprisekontrakt, men en mundtlig aftale. Han havde modtaget udbudsmaterialet, ekstrakten side 53 og frem, til orientering fra **V1**. Han sagde, at hvis de skulle følge opmålingerne i tilbudslisten, ekstrakten side 121-124, så blev det alt for dyrt i administration. Men i øvrigt dannede miljørapporten grundlaget for opgaven. Den var den, der var brugt til dokumentation til kommunen mv. Det var den, de arbejdede efter; men det var en fast pris i stedet for, at de efterfølgende skulle opmåle mængderne.

AB 92 blev ikke nævnt på mødet den 2. marts 2018, men han afgav tilbud på grundlag af materialet. Han kendte ikke den samlede pris for opgaven. Han tror ikke, at det har været på tale, at udbudsmaterialet ikke følges, bortset fra listen.

Der var ingen, der sagde, at de skulle gå i gang den 10. marts 2018, men det var i alles interesse, at de fik startet på det. Han aftalte med **V2**, at de måtte gå i gang. Han tror ikke, at **V1** blandede sig i det. Det plejer han ikke at gøre. Han tror, at de sagde på mødet, at de godt ville i gang af hensyn til sandblæseren, som var et firma, de skulle have udefra. Han skulle have afstemt, hvornår sandblæseren kunne komme. Der var ikke yderligere drøftelser, inden de gik i gang. Han snakkede med **V2** om vand og forskellige ting.

Parternes synspunkter

Part 1 ApS har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Til støtte for sagsøgers påstand gøres det gældende:

- At der aldrig er indgået en aftale om AB92, altså en voldgiftsaftale, herunder at arbejdet er udført, uden at AB 92 er aftalt, herunder at den nævnte kontrakt er underskrevet, ligesom sagsøgte ej heller har underskrevet en aftale om AB92, herunder fremsendt den til sagsøger.
- At i henhold til den påberåbte aftale, er den aftale mellem **Part A ApS** mens jfr. sagsøgers bilag 9, skal fakturaen udstedes og er udstedt til **Virksomhed 1 ApS**.
- At underskriver i henhold til bilag 4 er **Virksomhed 1 ApS**, mens aftalen angiveligt er indgået med **Part A ApS** og sagsøger.
- At den påberåbte kontrakt jfr. bilag 4 er ufyldestgørende, da der er uoverensstemmelse om, hvem den er indgået med, herunder hvem arbejdet er udført for.
- At det bestrides, at der herefter er grundlag for dagbøder

Sagsøgt opfordres til at fremlægge:

1. En af sagsøgte underskrevet kontrakt.
 2. Oplysning om hvornår kontrakten er fremsendt til sagsøger.
- ..."

Part A ApS har i sit påstandsdokument anført følgende:

" ...

Til støtte for den nedlagte påstand om afvisning gøres gældende:

1. Nærværende retssag skal afvises, idet der ikke er værneting ved Retten i Esbjerg, men i stedet ved Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed.
2. Parterne indgik entreprisekontrakten, fremlagt som bilag 4. Entreprisekontrakten er underskrevet og dermed tillige accepteret af Part 1 ApS. Endvidere er Part 1 ApS igangsættelse af entreprisen – umiddelbart efter at de modtog entreprisekontrakten den 9. marts 2018 (bilag D), altså få dage efter parternes forhandlinger sluttede – at anse som en (skriftlig) accept af entreprisekontrakten og dets indhold.
3. det har været klart for Part 1 ApS, at det var entreprisekontrakten, der var gældende mellem parterne, da entreprisekontrakten blev sendt til underskrivelse den 9. marts 2018 (bilag D), altså få dage efter parternes forhandlinger sluttede. Part 1 ApS har da heller ikke gjort indsigelser mod entreprisekontraktens eller dets indhold, hverken på tidspunktet, hvor Part 1 ApS modtog kontrakten eller da Part 1 ApS senere underskrev samme den 7. maj 2018 (bilag 4).
4. Det forhold, at Part 1 ApS påbegyndte udførelsen af entreprisen før deres underskrivelse af entreprisekontrakten, kan ikke føre til, at entreprisekontrakten ikke anses for indgået. Tværtimod var underskrivelsen af entreprisekontrakten en bekræftelse på det allerede aftalte mellem parterne. Part 1 ApS fremsatte således heller ikke nogen indsigelser mod entreprisekontrakten eller dets indhold på tidspunktet for dennes underskrivelse den 7. maj 2018 (bilag 4).
5. Det har fra start været klart for Part 1 ApS, at nedbrydningsentreprisen skulle udføres ifølge udbudsbetingelserne (bilag B), som allerede blev sendt til dem ved Part A ApS opfordring til at afgive tilbud (bilag A). Det har af samme grund også været klart for Part 1 ApS, at AB 92 skulle gælde fro entreprisen, da dette fremgik klart og tydeligt af udbudsbrevets pkt. 2 (bilag B).

6. I udbudsbrevet (bilag B) – som udgør en del af entreprisekontrakten (bilag 4) – fremgår således direkte, at AB 92 gjaldt i entreprisen, hvorfor enhver senere tvist mellem parterne skal løses af Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed i overensstemmelse med AB 92 § 47, stk. 1.
7. Det er uden betydning for entreprisekontraktens indgåelse, at **Part A ApS** ikke selv signerede entreprisekontrakten (bilag 4), idet denne blot bekræftede allerede aftalte vilkår mellem parterne. Dette understøttes af, at **Part 1 ApS** selv accepterede vilkårene (senest ved underskrivelse).

Ydermere er entreprisekontrakten ikke "ufyldestgørende" som følge af forskellen i partsangivelsen og den signerende part, eftersom det må anses for underordnet, hvorvidt holdingselskabet eller driftsselskabet er part i kontrakten, og til hvem af parterne faktura kan udstedes.

Baggrunden for, at fakturaer – herunder faktura nr. 17803 (bilag 12) – skulle udstedes til **Virksomhed 1 ApS** var, at dette selskab er momspligtigt, hvilket holdingselskabet ikke er.

8. Retten i Esbjerg skal afvise sagen, idet de ikke besidder saglig kompetence til at behandle denne. Dette gør i stedet Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed.
9. Sagsomkostninger skal tildeles **Part A ApS** efter Rettens nærmere skøn.

..."

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Indledningsvis bemærkes, at begge parter er professionelle erhvervsdrivende, og at retten lægger til grund, at der, som forklaret af **V2**, og som også bekræftet ved **V1's** og **V4's** forklaringer, var tale om en nedrivningsopgave af en sådan størrelse og kompleksitet, herunder for så vidt angik de miljømæssige forhold, at den naturligt forudsatte et skriftligt og detaljeret aftalegrundlag.

Det fremgik klart og tydeligt af pkt. 2 i udbudsbrevet af 22. januar 2018, som **Part A ApS** den 23. januar 2018 sendte til **Part 1 ApS** med anmodning om at afgive tilbud, at AB 92 var gældende for entreprisen. **Part 1 ApS** afgav tilbuddet af 15. februar 2018 uden at tage forbehold om, at de ikke ønske-

de at vedtage AB 92. De har derimod taget et forbehold vedrørende entreprisens omfang, og de har henvist til miljørapporten, som var en del af udbudsmaterialet.

Efter forklaringerne drøftede parterne og [V4] på mødet primo marts 2018 tilbudslisten, men ikke andre dele af udbudsmaterialet ud over, at [V2] har forklaret, at entreprisen også skulle omfatte opfyldning af kælderens. [V2] accepterede, at tilbudslisten ikke skulle udfyldes, men retten lægger også efter [V4's] forklaring til grund, at udbudsmaterialet i øvrigt var grundlaget for den pris, der blev aftalt.

[V2] bekræftede efter mødet aftalen med sin mail af 9. marts 2018, hvor han blandt andet sendte entreprisekontrakten. I kontrakten er anført under pkt. 2, at bygherrens materiale omfattende dokumenter i henhold til udbudsbrevet er en del af det grundlag, som entreprisen skulle udføres og afregnes i overensstemmelse med. Retten lægger efter forklaringerne til grund, at arbejdet i forlængelse heraf blev påbegyndt uden yderligere drøftelser af kontraktgrundlaget.

Efter kontraktens datering og det oplyste om fremsendelsesmailen lægger retten også til grund, at [V1] den 7. maj 2018 underskrev kontrakten på vegne [Part 1 ApS] og returnerede den til [Part A ApS]. [Part 1 ApS] har ikke bevist, at [V1], er blevet tvunget til at underskrive kontrakten. [V1] gjorde endvidere først den 16. august 2018, efter at arbejdet efter [Part 1 ApS] opfattelse var afsluttet, skriftlig indsigelse mod, at arbejdet var udført i henhold til udbudsmaterialet. [Part 1 ApS] har ikke underbygget dette ved at dokumentere eller sandsynliggøre et andet udspecificeret aftalegrundlag.

[Part 1 ApS] er under disse omstændigheder bundet af betingelserne i entreprisekontrakten og udbudsmaterialet, der er en del af denne. AB 92 er derfor vedtaget mellem parterne, og tvister mellem dem skal efter AB 92 § 47, stk. 1, afgøres af Voldgiftsretten for bygge- og anlægsvirksomhed.

Det kan ikke føre til et andet resultat, at [V2] ikke har underskrevet kontrakten, eller at bygherrens navn både er anført som [Part A ApS] og [Virksomhed 1 ApS]. Det fremgår således af [V2's] forklaring, at han kontrollerer begge selskaber, og at det skyldes en fejl, at [Part A ApS] er blevet påført som kontraktpart, men at selskabet påtager sig de forpligtelser, der udspringer heraf. Efter [V1's] forklaring har [Part 1 ApS] endvidere ikke tillagt det betydning hvilket af selskaberne, der var bygherre.

Retten tager herefter [Part A ApS] påstand om afvisning til følge og afsiger dom i overensstemmelse hermed, da sagen ved afgørelsen sluttet i sin helhed for domstolene.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi og udfald samt henset til, at den er afgjort efter en delhovedforhandling, der alene angik spørgsmålet om afvisning, men hvortil der dog var afsat 1 hel retsdag, fastsat til dækning af

[Part A ApS] advokatudgift med 31.250 kr. Retten har i relation til sagens værdi alene henset til [Part 1 ApS] betalingspåstand i stævningen.

[Part A ApS] bærer selv procesrisikoen ved, at der i svarskriftet både er nedlagt påstand om afvisning og nedlagt en selvstændig påstand, der udspringer af samme aftalegrundlag, og som retten derfor heller ikke er kompetent til at afgøre.

[Part A ApS] er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagen afvises fra domstolene.

[Part 1 ApS] skal i sagsomkostninger til [Part A ApS] betale 31.250 kr.

Omkostningsbeløbet skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.